

Vraag 1

Ik wil graag mijn visie geven op de voorgestelde Zelfstandigenwet. Deze wetgeving, zoals nu gepresenteerd, schiet in mijn ogen ernstig tekort en dreigt het ondernemerschap en de flexibiliteit van de arbeidsmarkt te ondermijnen. Mijn opmerkingen en voorstellen zijn als volgt:

1. Sociale uitsluiting van zelfstandigen

De voorgestelde regels creëren een onwerkbaar situatie waarin zelfstandigen sociaal worden uitgesloten binnen organisaties. Ze mogen niet deelnemen aan bedrijfsuitjes, moeten apart zitten in de kantine en worden uitgesloten van vergaderingen. Dit ondermijnt samenwerking en werkplezier.

2. Vrijheid van organisatie

De werkrelatietoets gaat uit van een theoretische 'volledige vrijheid' die in de praktijk niet realistisch is. Bijvoorbeeld: een zelfstandig arts moet zich aanpassen aan ziekenhuisschema's. Dit betekent niet dat hij of zij geen zelfstandige is.

3. Focus op belasting in plaats van productiviteit

De indruk ontstaat dat belastinginning het hoofddoel is van de wet. Dit zou ondergeschikt moeten zijn aan het stimuleren van productiviteit, innovatie en creativiteit. Daarover betalen we belasting, maar dat mag niet het uitgangspunt zijn.

4. Realiteit van hiërarchische controle

In elke professionele samenwerking is er enige vorm van sturing of controle, zeker als er betaling tegenover staat. Dit moet niet automatisch leiden tot de conclusie dat iemand werknemer is.

5. Aanpakken van schijnzelfstandigheid bij de bron

De werkelijke problemen liggen bij grote bedrijven die misbruik maken van schijnzelfstandigheid. Wetgeving moet deze bedrijven aanpakken, in plaats van zelfstandigen te beperken.

6. Oplossing: een simpel, duidelijk systeem

- Inschrijving en boekhouding: Zelfstandigen moeten eenvoudig als zodanig kunnen worden ingeschreven en hun administratie voeren.
- Loonstrookjes via de Belastingdienst: Mijn voorstel is dat zelfstandigen gewoon hun bruto-inkomen (maandelijks of jaarlijks) doorgeven aan de Belastingdienst. De Belastingdienst kan dan automatisch de nodige loonstrookjes genereren, inclusief belastingen en sociale premies. Dit maakt de administratie eenvoudiger, verlaagt de drempel voor zelfstandigen, en haalt de afhankelijkheid van dure tussenbureaus weg.
- Dit systeem maakt het werken als zelfstandige aantrekkelijker, toegankelijker en begrijpelijker, zonder extra complexiteit.

7. Minimumtarief alleen bij werken in andermans organisatie

Overweeg een eerlijk minimumtarief (bijv. €30 per uur) voor zelfstandigen die binnen een andere organisatie werken, om onderbetaling en schijnzelfstandigheid tegen te gaan. Dit is niet nodig voor zelfstandigen met een eigen praktijk, zoals schoenmakers of kunstenaars.

8. Pensioen is geen discussiepunt

De AOW is voldoende als basis. Zelfstandigen kiezen bewust voor vrijheid en kunnen aanvullend sparen of investeren. Dit moet geen verplicht onderdeel van wetgeving zijn.

9. Arbeidsongeschiktheidsmechanisme op maat

Introduceer een vangnet voor zelfstandigen die onvoldoende vermogen hebben om twee jaar zonder inkomsten door te komen bij arbeidsongeschiktheid. Dit kan worden getoetst en gericht worden aangeboden, zonder verplichtingen voor zelfstandigen die dit risico zelf kunnen dragen.

10. Snelle en effectieve aanpak van misstanden

Voer een systeem in van vooraf goedkeuring van werkrelaties, gecombineerd met een laagdrempelig meldpunt en/of een rol voor vakbonden. Zo kunnen misstanden direct worden aangepakt, zonder onnodige sancties voor goedwillende zelfstandigen.

Bedrijven moeten niet langer bang zijn dat hun beslissing om een zelfstandige in te huren hen later duur komt te staan. De huidige angstcultuur, waarin bedrijven zich afvragen of ze überhaupt nog zelfstandigen kunnen inschakelen zonder later problemen te krijgen, is funest voor een gezonde arbeidsmarkt. We moeten naar een systeem waarin bedrijven en zelfstandigen vol vertrouwen kunnen samenwerken, zonder dat deze samenwerking later als fout wordt gezien.

11. Afsluitende boodschap

Nederland is altijd een vooruitstrevend, innovatief land geweest. We moeten ervoor zorgen dat wetgeving begrijpelijk en uitvoerbaar blijft voor iedereen. Nederland moet een plek blijven waar de regels duidelijk en logisch zijn, niet een land waar je als weldenkend mens de complexiteit niet meer kunt volgen.

De geschiedenis leert ons dat onze kracht ligt in het vinden van praktische oplossingen en het stimuleren van ondernemerschap. Denk aan hoe de VOC destijds het fundament legde voor Nederland als handelsland. Wat toen innovatief was, is nu ondenkbaar – maar we mogen dat erfgoed niet uit het oog verliezen.

Vraag 2

1. Werken voor eigen rekening en risico:

- Inschrijving bij de KvK of Europees equivalent.
- Eigen bankrekening voor zakelijke inkomsten.
- Minimaal €30 per uur bij werkzaamheden binnen andermans organisatie om onderbetaling te voorkomen.

2. Voeren van een eigen administratie:

- Zelfstandigen geven hun bruto-inkomen (maandelijks of jaarlijks, vooraf of achteraf) door aan de Belastingdienst.
- De Belastingdienst verzorgt automatisch de loonstrookjes en heft direct loonbelasting. Dit vereenvoudigt de administratie en voorkomt afhankelijkheid van dure tussenbureaus.

3. Zich als ondernemer gedragen:

- Inschrijving als zelfstandige is voldoende bewijs van ondernemerschap.
- Er is geen verplichting tot meerdere opdrachtgevers of specifieke uitingen zoals websites of visitekaartjes.
- De vrijheid om meerdere opdrachtgevers te nemen kan niet achteraf worden afgedwongen na het beëindigen van een werkrelatie.

4. Voorzieningen voor arbeidsongeschiktheid en pensioen:

- Pensioenvoorziening is optioneel; de AOW biedt een basis.
- Alleen voor zelfstandigen met onvoldoende vermogen om 2 jaar zonder inkomsten door te komen, wordt een vangnet afgedwongen, getoetst op basis van vermogen of inkomen tov de bijstandsgrens.

5. Vrijheid van organisatie en werktijd:

- Zelfstandigen bepalen zelf waar, wanneer en hoe zij hun werk uitvoeren. Dit spreekt voor zich en mag niet wettelijk worden afgedwongen.

Vraag 3

1. Vrijheid in de organisatie van het werk:

De zelfstandige bepaalt hoe het werk wordt uitgevoerd, met inachtneming van noodzakelijke veiligheids- of praktische afspraken.

Het feit dat werk binnen een andere organisatie wordt uitgevoerd – zoals een arts in een ziekenhuis of een consultant bij een bedrijf – mag geen reden zijn om zelfstandigheid te ontkennen.

2. Vrijheid in de werktijden:

De zelfstandige heeft in principe de vrijheid om werktijden in te richten, maar het is ook prima als hierover verplichte afspraken worden gemaakt door de opdrachtgever, bijvoorbeeld voor continuïteit of veiligheid.

Dit mag niet automatisch leiden tot de conclusie dat er sprake is van een arbeidsrelatie; het is een normale zakelijke afspraak.

3. Hiërarchische controle:

Het is normaal dat een zelfstandige hiërarchisch wordt aangestuurd door een opdrachtgever, zeker bij werkzaamheden binnen een organisatie. Dit is geen bewijs van werknemerschap, maar een professionele afspraak die bij de uitvoering van een opdracht hoort.

4. Intentie tot arbeidsovereenkomst:

Het is prima als een opdrachtgever en zelfstandige onderling afspreken dat de samenwerking op termijn kan overgaan in een vaste dienstbetrekking. Dit hoort bij een flexibele schil en gezonde werkrelaties.

Dit mag echter nooit een verplichting of automatisme zijn vanuit de wet. De zelfstandige moet de keuzevrijheid behouden.

Conclusie

De werkrelatietoets, zoals voorgesteld, kan in mijn ogen volledig vervallen. Deze toets gaat uit van onrealistische aannames over hoe zelfstandigheid werkt in de praktijk.

Hiërarchische controle, vaste werktijden, en afspraken over de organisatie van werk zijn normale en vaak noodzakelijke elementen van professionele samenwerking.

In plaats van complex en vaag onderscheid te maken tussen werkrelaties, zou de nadruk moeten liggen op een eenvoudige en duidelijke inschrijving als zelfstandige, een vast

minimumuurtarief (bijv. €30 per uur binnen een andere organisatie), en een praktische loonadministratie door de Belastingdienst.

Met deze aanpak is de werkrelatietoets overbodig en kan de focus worden gelegd op echte oplossingen en innovatie.

Een belangrijke prikkel om misbruik van zelfstandigen te voorkomen, is het invoeren van een boete bij te late uitbetaling van facturen. Dit zorgt ervoor dat zelfstandigen niet langer de dupe zijn van opdrachtgevers die hun betaaltermijnen onredelijk oprekken.

Vraag 4

Nee, ik acht een extra wetsartikel niet noodzakelijk of wenselijk.

Een dergelijk artikel zou het speelveld alleen maar complexer maken. In plaats van meer regels, moet de nadruk liggen op heldere en eenvoudige criteria, zoals:

- een duidelijke inschrijving als zelfstandige,
- een vast minimumuurtarief voor opdrachten binnen een andere organisatie (bijvoorbeeld €30 per uur),
- en het gebruik van een centrale loonadministratie bij de Belastingdienst.

Als iemand niet volledig voldoet aan de criteria van het tweede lid, hoeft dat niet automatisch te betekenen dat er sprake is van schijnzelfstandigheid of dat een dienstverband moet worden aangenomen. Het huidige wettelijke kader, waarin holistisch wordt gekeken naar de werkrelatie en omstandigheden, biedt daarvoor voldoende ruimte.

In plaats van extra complexiteit en regeldruk pleit ik voor een heldere basis en praktische uitvoering. De nadruk moet liggen op het ondersteunen van zelfstandigen en het aanpakken van misstanden bij opdrachtgevers, niet op het juridisch dichttimmeren van elke mogelijke situatie.